

Комунальний заклад культури
«Донецька обласна бібліотека для дітей»

**«Методичні служби
бібліотек
Донецької області»**

Результати опитування

м. Маріуполь, 2019

УДК 021.4(072)

M54

M54

**Шевцова, Марина. «Методичні служби бібліотек
Донецької області» [Текст] : рез. опит. / М. Шевцова;
Комун. закл. культури «Донецька обласна бібліотека для
дітей». – Маріуполь, 2019. – 8 с.**

У виданні «Методичні служби бібліотек Донецької області», яке проводилось серед спеціалістів методичних відділів бібліотек області, (жовтень-листопад 2019 р.) представлені результати опитування. В анкетуванні прийняли участь 24 бібліотеки Донецької області; бібліотеки ОТГ участь в опитуванні не брали.

За результатом анкетування зроблені висновки. Аналіз буде цікавим та корисним фахівцям Донецької обласної бібліотеки для дітей та керівникам бібліотек області.

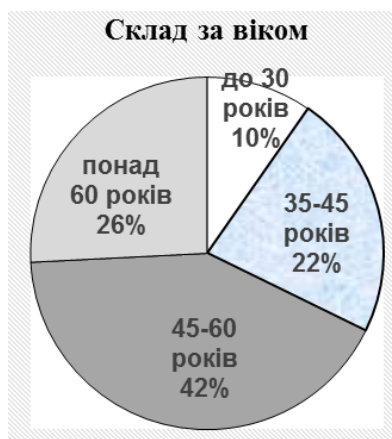
УДК 021.4(072)

Аналіз результатів опитування «Методичні служби бібліотек Донецької області»

Для первинного збору даних щодо кількісної та якісної характеристики складу методичних служб області, виявлення рівня професійної підготовки спеціалістів, а також визначення напрямків бібліотечної діяльності, за якими фахівці потребують підвищення кваліфікації, з 23.10.2019 р. до 04.11.2019 р. Донецькою обласною бібліотекою для дітей було проведено опитування «Методичні служби бібліотек Донецької області».

Отримані результати в подальшому планується використати для організації роботи з підвищення кваліфікації фахівців на основі індивідуального підходу, урахування освітньо-професійних потреб і побажань.

В опитуванні взяли участь фахівці **24 бібліотек (31 особа)**, що відповідають за методичну роботу в бібліотеках Донецької області (крім бібліотек ОТГ).

В ході дослідження було виявлено, що за віком переважну кількість - 42% складають фахівці віком від 45 до 60 років; наступну категорію - 26% становлять спеціалісти віком понад 60 років, тобто працюючі пенсіонери. 22% складають бібліотекарі середнього віку від 35 до 45 років. Найменшу кількість - 10% становлять молоді фахівці до 30 років.

Приємно відзначити, що серед респондентів диплом бібліотечного спеціаліста мають 22 бібліотекарів, що складає 71% від загальної кількості, а 7 бібліотекарів - 23% мають фахову педагогічну освіту, інші 2 - 6% - економічну освіту.

Загальнобібліотечний стаж роботи, понад 15 років, має переважна кількість респондентів - 68%, що важливо при навчанні молодих спеціалістів, стаж роботи яких, від 2 до 5 років та складає 16%. Наявна кількість - 3% працівників, стаж яких складає 1 рік, свідчить про природне оновлення кадрів, оскільки є мінімальним. Майже однакову кількість - 6-7% складають спеціалісти зі стажем роботи від 6 до 15 років.

Серед опитуваних стаж роботи на посаді від 2 до 5 років мають 36% працівників. Наступну за кількістю групу - 24% складають фахівці, стаж роботи яких на посаді понад 15 років. 16% респондентів мають стаж роботи від 1 року. Також 16% опитуваних працюють на посаді від 11 до 15 років.

Оскільки підвищення кваліфікації та професійна перепідготовка завжди необхідні і затребувані бібліотечними фахівцями, під час опитування важливо було визначити - чи всі спеціалісти, які займаються науково-методичною діяльністю в області, проходили курси підвищення кваліфікації за категорією посади, яку обіймають.

Як з'ясувалось, 12 осіб, що складає 39% від загальної кількості, підвищували свій професійний рівень протягом останніх 3 років (2017-2019), що відповідає вимогам Наказу Міністерства культури і туризму України «Про затвердження Положення про проведення атестації працівників підприємств, установ, організацій та закладів галузі культури» від 16 липня 2007 року № 44 (із змінами та доповненнями). Ще 4 респондента, а це складає 13%, проходили курси підвищення кваліфікації більше 8 років тому. І майже половина опитуваних - 15 осіб, що складає переважну кількість - 48%, не проходили курси підвищення кваліфікації за категорією посади, яку обіймають. Отже, ситуація свідчить про нагальну потребу в організації консультативно-методичної допомоги з основних напрямів науково-методичної діяльності.

Опитуваним було запропоновано обрати напрямки бібліотечної діяльності, за якими вони хотіли б підвищити свій професійний рівень. На діаграмі ми бачимо, що найбільш затребуваними є інноваційна діяльність бібліотек - 20%, нормативно-правова база - 15% та проектна діяльність бібліотек - 13%. І це не випадково, адже на сучасному етапі саме інноваційна діяльність бібліотек, досконале знання нормативно-правової бази та активна участь в проектній діяльності надають бібліотеці шанс зайняти належне місце і зберегти установу в мінливому світі.

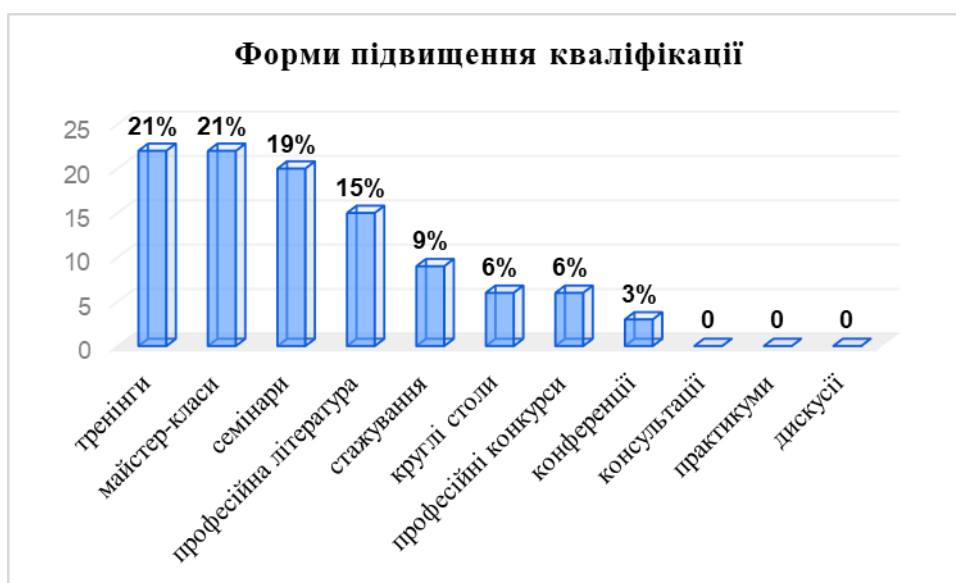
Не менш затребуваними залишаються знання в галузі бібліотечного маркетингу - 11%, створення іміджу бібліотеки - 10%, медіаосвіти, медіаграмотності - 10%.

Серед прийнятних форматів підвищення професійної кваліфікації найбільшою популярністю користуються дистанційні курси (онлайн-навчання) - 46%. Цей формат підвищення фахового рівня на сьогодні є дуже популярним, оскільки має ряд переваг: доступність, зручність та сприяє охопленню великої кількості слухачів. На другому місті затребуваними виявляються виїзні школи професійної майстерності - 35% обрали цей формат.

Крім того, респондентам було запропоновано обрати форми підвищення кваліфікації. Більшість віддали перевагу тренінгам та майстер-класам - 21%. Саме ці форми дуже популярні у сучасних фахівців, адже вони спонукають до творчості і пошуку нестандартних рішень. Серед традиційних форм підвищення кваліфікації найбільш популярними залишаються семінари, їх обрали 19% респондентів. Ця форма випробувана багаторічною практикою і сьогодні модернізується та наповнюється новим змістом. Приємно відзначити, що підвищення кваліфікації за допомогою ознайомлення з професійною літературою було відзначено 15% спеціалістів. Професійна періодика сьогодні надає можливість регулярно знайомитись з інноваційним досвідом, як вітчизняних так і зарубіжних колег, актуальними питаннями в бібліотечній справі, результатами впровадження інформаційних технологій тощо.

Лише 9 % відзначили стажування, як форму підвищення кваліфікації. Незважаючи на те, що ця форма дозволяє закріпити на практиці знання, отримані у результаті теоретичної підготовки, ознайомитись з бібліотечними інноваціями і досвідом інших бібліотек - недостатнє фінансування перешкоджає активному застосуванню цієї форми.

На жаль, лише 6 % опитуваних відзначили круглий стіл та участь у професійних конкурсах і 3% - обрали конференції. Ці форми незаслужено набрали малу кількість, хоча мають високу ефективність. Вони є своєрідним інструментом апробації тих чи інших нових ідей, інновацій, поглядів, поєднують можливість формування конкретних умінь і навичок та професійне бібліотечне спілкування. Необхідність ґрунтовної наукової та практичної підготовки та високого рівня професіоналізму відлякують спеціалістів і перешкоджають процесу ефективного формування нового бібліотечного світогляду. Взагалі не було відзначено консультації, практикуми та дискусії.

В останньому пункті анкети респондентам було запропоновано відповісти на запитання - з яких питань вони могли б поділитися досвідом роботи з іншими колегами. За результатами - отримали наступні відповіді:

№	Досвід роботи, яким могли б поділитись	Назва установи
1.	Інформаційне забезпечення соціальних потреб громади (з досвіду Новоекономічного Бібліотечно - інформаційного центру)	КЗ «Покровська районна централізована бібліотечна система»
2.	Соціальне партнерство бібліотеки	КЗ «Нікольська ЦБС»; Центральна міська публічна бібліотека м. Покровськ
3.	Інноваційна діяльність бібліотек	Ясинуватська районна централізована бібліотечна система
4.	Питання бібліотечного маркетингу	Вугледарська міська бібліотека для дітей
5.	Проектна діяльність	КЗ Дружківська центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки; Вугледарська міська бібліотека для дітей
6.	Створення іміджу бібліотеки (бібліотекаря)	Добропільська міська ЦБС
7.	Краєзнавство в бібліотеці	Мар'їнська центральна районна бібліотека
8.	Підвищення фахових компетентностей спеціалістів інших відомств міста	Центральна міська публічна бібліотека краматорської міської ради
9.	Практичний досвід з медіаграмотності	Вугледарська міська бібліотека для дітей

10.	Створення сайту на WordPress	КЗ Дружківська центральна міська бібліотека імені ім. Лесі Українки; Вугледарська міська бібліотека для дітей
11.	Використання онлайн-сервісів в роботі бібліотеки	Добропільська міська ЦБС
12.	Організація та проведення майстер-класів	Мангушська районна бібліотека для дітей; Центральна міська бібліотека відділу культури військово-цивільної адміністрації м. Авдіївка Донецької області
13.	Креативні виставки в бібліотеці	ЦБС Відділу культури Мирноградської міської ради
14.	Питання оформлення дитячих бібліотек	Вугледарська міська бібліотека для дітей

Таким чином, проаналізувавши результати проведеного опитування, можна зробити висновки, що формування системи методичного забезпечення діяльності бібліотек Донецької області з підвищення кваліфікації та професійного розвитку бібліотекарів-методистів, забезпечення координації та її розвитку є пріоритетним напрямком роботи методичної служби Донецької обласної бібліотеки для дітей.

Отже, на підставі отриманих результатів анкетного опитування для фахівців методичних служб Донецької області передбачається продовжити вивчення діяльності бібліотек Донецької області, а також здійснити наступні заходи:

- організувати експертно-діагностичні виїзди до бібліотек Донецької області з метою надання методичної допомоги та консультацій;
- організувати і провести:
 - обласні семінари, круглі столи
 - майстерні професійного успіху
 - тренінги;
- створити систему безперервної освіти: дистанційні курси, вебінари;
- організувати групове та індивідуальне інформування фахівців методичних служб регіону з актуальних питань бібліотечної справи;
- залучати до участі в регіональних заходах професійного спрямування кваліфікованих фахівців області.

Методичне видання

«Методичні служби бібліотек Донецької
області»

Результати опитування

Укладач: Шевцова Марина Леонідівна

Оформлення: А. О. Гром

Редагування: Л. В. Козінченко

Відповідальний за випуск: Ю. С. Василенко

пр.Металургів, 29,
м.Маріуполь,
Донецька область

(066)990-79-43;
(068)484-14-63
(0629)34-80-01

